

Verjük-e a gyermekeket.

II.

Nem vagyok hivatásos pedagógus: a javításnak tudományos pedagógiai útjait nem nekem kell látnom, azonban arról van szó: verjük-e a rossz gyermekeket, célt érünk-e azzal, ha korbáccsal kezünkben gyakoroljuk a — pedagógiát.

Eltekintve attól, hogy nagyon sok komoly ember mondotta már nem — igazságosnak a büntetést; eltekintve attól is, hogy ez az elv a keresztény vallás tényleges alapja (Máté V.), bizonyos az, hogy a büntetés csak akkor állhat az igazságosságnak legalább: látszatában, ha az általa elhárított baj nagyobb, mint maga a büntetés.

A gyermek lasszót dob a Dugonics-szobor nyakába. A tanító megveri. A tanító másképp fogja megverni a képviselő gyermekét és másképp a kéményseprő gyermekét. A gyermek látni fogja, hogy igazságtalanság történt vele. A freudizmust minden pedagógus ismeri: nem kell magyaráznom, hogy miféle, egész életre kiható reakciókat vált ki a gyermek lelkéből ez az egyetlen gyermekkorban szenvedett igazságtalanság. Természetes, hogy fölösleges hangsúlyoznom, hogy egy 30 évvel utóbb elkövetett gyilkosságnak ez a tanítói verés lehet az oka: ezt minden pedagógus tudja. *Ugyebár: tudja?*

A tanító tévedhet a bűnös személyében. Utóvégné: ő is csak ember. Ujabb, még az előbbinél is nagyobb, helyrehozhatatlan igazságtalanság éri a gyermeket.

A megvert gyermek szülője a gyermek előtt fejezi ki méltatlankodását a tanító eljárása felett, esetleg: a tanító urat alaposan — visszaveri, feljelent, vagy egyéb efféle csinál és a gyermek látja, hogy a tanítónak nincs joga megverni őt. Ujabb reakció.

És e három esetben még mindig: nagyobb bajt csinált a büntetés, mint maga a büntetendő esemény.

A gyermeknek, miközben őt a tanító veri, nemi érzetei támadhatnak, különösen könnyen támadhatnak ezek a nemi képzetek és érzetek akkor, ha a gyermekkel ellenkező nemű. Az ilyen gyermek azután máskor szándékosan rosszalkodik, hogy a verést „kiérdemelje”, mert a verés nála valóságos kéjelvő érzetet vált ki és mert az ütésnek fájdalommal feloldódik a kéjelvő örömeiben... Gondol-e a pedagógus arra, hogy amikor a lasszó miatt megveri a gyermeket: tudatosan nevel belőle — masochistát? És ugye, ez nagyobb baj, mint a — lasszó? Persze, ezt a masochistává-nevelés még könnyebben megy, ha a gyermek már előzetesen többször ment végig ezen a procedurán. Lehet a gyermeknek nevelője otthon, aki már többször megverte, akinél ő már többször érezte nemiségének nyilvánulásait. Lehet, hogy otthon férfi-nevelője volt és mert a gyermek annak a keze alatt érezte először a nemi vonatkozást: homoszexualissá válhat.

Verjük-e a gyermeket, pedagógus uraim?

Azután még egyet. Sok gyermek alszik egy szobában a szüleivel. A gyermek sok mindent meglát, meghall. Sok olyat, amiről a szülők azt hiszik, hogy nem látta, nem hallotta, pedig a gyermek látott és hallott eleget. Persze meg nem érti, mit, miért és hogyan. Hány veszekedő gyermek közöni verekedő-hajlamát annak, hogy — egy szobában aludt szüleivel. És mert ilyen, utóbb gyakorolt veszekedés alatt nemi képzeletei támadnak: előttünk áll egy társadalmi uton létrehozott: nédistá. Ide csak a tanító verése szükséges újból és hiszen áll a nédo-masochista mindenre kész individuum...

És ugye azt minden pedagógus tudja, hogy e nemi jelenségek nem váratnak magukra a pubertás idejéig? Ugye azt minden pedagógus tudja, hogy már a csecsemő is érez nemi ingerületeket, hogy már a csecsemő is érez — szerelmet.

Hogy a verés elrettentő, vagy javító hatása és ennek alapján hathatós pedagógiai

eszköz lenne: aki lélektanilag foglalkozott; tagadta fogja. Hiszen a kriminológiában már lassan-lassan eljutunk oda, hogy tudni fogjuk, hogy a bűnösnek nem börtön kell, de — orvos.

Ha pedig a pedagógiai tudomány, mint a matematika, tudomány, melynek törvényei vannak, akkor nem bottal kell dolgozni a pedagógusnak, hanem: — pedagógiával, hiszen Cantt, vagy Helmholtz nem pofozkodással állapították meg matematikai törvényeiket és Newton sem vert meg senkit a nehézkedés megállapítása érdekében... Azután végül: humanitás is van még a világon. Vagy csak ugyan örökre vége volna?

Egyelőre csak ennyit akartam megjegyezni erről a tárgyról: verjük-e a gyermekeket. Ha ez nem elég ellenérv a verés ellen: van még egyéb is, de a Délmagyarország nem pedagógiai lap és ezt is csak azért adja, mert a kérdés Szegeden nagyobb hullámokat vert a gyermekeikért aggódó szülők lelkében, akik gyermekeiket a tanítóra bizzák... És vannak sokan, akik azt hiszik, hogy a modern iskolában már tanító sem kell majd: elég lesz egy — pofozógép is... És, ami engem írásra kényszerített, az az volt, hogy egy szülő, aki a fentemlített, nagyszabású gyermekvédelmi előadást hallotta, azt mondta nekem: ha az én gyermekemet verné meg a tanító, nem tudom, mit tennék, valószínűleg — megfojtanám érte.

Mert ez is érv a verés ellen, ugye uraim?

Pártos Zoltán.

Leánylevél az asszonyokról, a moziról és a gyermekekről.

A tekintetes Szerkesztőség a háboruban küzdő hős fiaink itthon maradt „hitveseiről” nem a legszebb tapasztalatait tette közzé a *Délmagyarország* tegnapi számában.

Sajnos, a cikk tartalma való, sőt tulságosan való. A mi hadfiaink asszonyai bizony nagyon elfelejtették, hogy ők hitvesek, akiknek szerető és aggódó férjeik a halál ezer veszedelme között teljesítik a hazaszeretet szent kötelességét, életüket és vérüket áldozzák a drága földért és érettségük, akik itthonmaradtunk. És elfelejtik azt is, hogy anyák, kiknek saját testéből való kicsiny, aranyos, gyűgőző és nagyocská gyermekei várnak az igazi anyai esőkre, szeretetre és főként ápolásra. Elfelejtik, hogy valaha hűségesköt tettek le Isten és ember előtt, elfelejtik, hogy nők, kikre az élet szent hivatásokat rótt, elfelejtik, hogy a nő legnagyobb érdeme a hófehér, tiszta lélek, a melyet féltve kellene óvni az élet szennytől, elfelejtenek mindent, ami a női és anyai lelket széppé és nemessé teheti.

Anyák, kiknek férje talán a halállal vívódik, kiknek gyermekei gondozatlanul az utcán csatangolnak, vagy a bezárt ajtók megett sirják agyon magukat, semmivel sem törődve, naphosszat az utcákat róják, a cukrászdákban, vendéglőkben és más helyeken szórakoznak egy-egy ismeretség kedvéért, hogy szomorú lelküket néhány katonával vagy untauglichal megvigasztalhassák, akik aztán kellően gondoskodjanak a feltétlenül szükséges ötven koronás cipőkről, szőrmékről, butorokról, selemkendőkről stb. stb.

Szegény, távol küzdő férjek és siró, gondozatlan gyermekek!

Az újságok a napokban nagyon foglalkoztak a gyermekek fokozatosan növekvő lelki romlottságával. És több hozzáértő ember a mozi és a ponyvaregényeket hozta fel egyedül oknak. Nem Uraim! Ez még nem teszi a gyer-

mekeket rosszá, ez még nem rontja meg teljesen az ifjuság fogékony lelkét. Ez csak egy eszköz, egy útmutató. A fő okozója a gyermeki romlottságnak maga az — anya. Ne ítéljenek, ne gunyoljanak ki, furcsán, sőt hihetetlenül hangzik e szó, de igaz!

Önagysága ezer fortéllyal megy el otthonról, gyermekei szanaszét kóborolnak az utcákon, akár kicsi, akár nagy, egyformán. A gyermek huncut, találékony, egymást tanítja. Jön a vásár- vagy ünnepnap. A mamához eljönnek a hozzá hasonló barátnői, vagy barátjai. Hogy a mama milyen dárídót csap, arról a gyermeknek nem szabad tudnia, tehát elküldi őket a moziba. Ott a gyermek többé-kevésbé rossz, de azért — ha megvizsgáljuk — eléggé tanulságos darabot lát. A darab minden mozzanata megmarad az emlékezetében, de neki csak a rossz oldala tetszik, a jót nem veszi figyelembe és nincs aki erre figyelmeztesse. Mire a gyermek hazavetődik, a mama vagy menni készül, vagy már valahol mulat. És a mulatságtól kifáradt, elesigázott, szegény anya nem ér rá a gyermek ágya szélére ülni és elmeséltetni, hogy „gyermekem mit láttál a moziban?” Pedig a gyermek örömmel mesél, akár kicsi, akár nagy. És nem ér rá megmagyarázni, hogy mi szép a darabban és mit kell szem előtt tartani és mit kell megvetni. Mert a mozi — ha ront is — de nagyon is tanít. Ha a kisebb gyermekkel nem törődik az a sok rosszlelkű anya, akkor még úgy sem törődik a nagyobbakkal és nem tűnik fel neki, hogy a gyermeke dorbézol, csavarog és az iskolát, vagy a mesterségét elhanyagolja.

Ne szépítsük a dolgot, ez így van.

Az olyan szerencsétlen anyák, akik igazán kénytelenek a hadisegély mellett is dolgozni menni, azok gyermekei kissé különböznek a mulató anyák gyermekeitől, mert az a szegény asszony este töle telhetően oktatja gyermekeit és a dolga mellett is utána néz, hogy a nagyobb gyermekek mennek-e iskolába, vagy munkába? Igen, mennek. Ha néha-néha felülkerekedik bennük a csintalan gyermeki vér, ez nem tart soká, mert eszükbe jut, hogy: „vár otthon édes anyám!” — és siet haza.

Amazok a szerencsétlen gyermekek, kiknek lelki rosszasságáért csakis az anya felelős, ugy kószálnak szanaszét a városban, mint a kiverő gazdátlan eb. Ezek lesznek a vásott, neveletlen gyermekek és ezekből lesznek a társadalom salakjai.

Tehát nem a mozi rontja meg a gyermeket egészen, hanem a tulajdon édes anyja, ki elősegíti, szinte ösztökéli a bűnre és rosszra a gyermekét. Segédkezet nyújt neki és később, ha a gyermek eléri a nagy kort, akkor sir, sópáncodik és átkozza az Istent, hogy az ő gyermeke egy cseppet sem riad vissza a kisebb-nagyobb gaztettektől.

Nagyon sok gyermeknek a saját otthona lesz a léha anya miatt a bűn fészke. És hogy a rosszat még csirájában elfojtsuk, először is a hadianyákat kellene erős kézzel a tisztességhoz visszavezetni, hogy gyermekeikkel kellő szigorral bánjanak.

Igen sok rossznak az okozói a mulató, gondatlan, kicsapongó asszonyok, akik ahelyett, hogy a gyermekeiket oktatnák, nevelnék és a távol küzdő férjre és apára gondolnának, számszámra „bajos asszonyka” jellegével kínálkoznak „tisztességes ismeretségre” és találkozás levélkéket fogalmaznak.